

PRYZYWANY (43) *part praet pass pf*

przyzwany (34), **przyzwan** (9).

W formach złożonych -an- (29), -ån- (3); -an- : -ån- SkarJedn (5:1), SkarŻyw (7:2). W formie niezłożonej -ån.

sg m N przyzwany (19), przyzwan (9); ~ (attrib) -any (2); ~ (praed) -any (15), -ån (9); -any GroicPorz, Leop, SkarJedn (2), SkarKaz; -ån BielKron (2), Mącz, RejPos, ModrzBaz; -any : -ån SkarŻyw (7:2), StryjKron (3:2). ◊ f N przyzwaną (3). ◊ D przyzwan(e)j (1). ◊ pl N m pers przyzwani (12).

Składnia dopełnienia sprawcy: przyzwan(y) od kogo (11), przez kogo SarnStat (2).

Sł stp s.v. przyzwać, Cn s.v. wezwany, Linde brak.

I. W funkcji podstawowej (42) :

1. Wezwany do przybycia; accersitus Mącz, Modrz, JanStat, Cn; advocatus Vulg (35) : Przyzwány od mocniejszy⁸⁰ odehydzi: á potym záifte więcey cie będzie wzywác. *Leop Eccli 13/12; BielKron 220; Nuncio regis accersitus, Przes pofelstwo kroliewskie przizwany/ álbo zá rofkazaniem kroliewskim przifzedł. Mącz 254a; ModrzBaz 46; SkarJedn 311; Przyzwány [Teofilus] od Arcybiškupá/ ná poświęcenie iáchác niechćiał/ áfz práwie mocą przymufzony iáchał. SkarŻyw 171, 124, 436, 517; ieffli ná potym Stároftowie y Dzierżawcy náfzy przyzwáni nie przyiechályby ku czyniéniu gránic/ winą dwádzieściá y ósm grzywien przez nas niech będą karáni SarnStat 493 [idem] 840, 1011.*

przyzwany do kogo (2): Był iefzczę [Symeon] przyzwany drugi raz do Krola: y przed nim wiele męźnie y wolnie mowił o S. wierze Chrześciánkiy *SkarŻyw 305; StryjKron 692.*

przyzwany ku czemu [= w jakim celu] (2): którzy [starostowie i dzierżawcy] przez Kommiřsarze przyzwáni ku rozgrániczeniu dóbr náfzych z dobry przerzeczonéy řzláchty/ zbrániáią fie przyiechác. *SarnStat 493 [idem] 840.*

przyzwany na co (4): Rozdział 18. Iáko ná ten wielki Synod Flořencki [...] Ormianie/ Iákobitowie/ y Murzynowie/ álbo Ethyopiáni byli przyzáwni [!] y co fię z niemi řpráwiło. *SkarJedn 301 [idem] A*v, 309, 314.*

przyzwany na co [= w jakim celu] (1): Károlus wielki ná obronę kořciółá Rzymřkiego przyzwany. *SkarJedn d6v.*

przyzwan(y) skąd (2): ktory [Uriasz Hetejczyk] od woyłká do Ieruzáleamá będąc przyzwan/ y do domu niechćiał iřć *ModrzBaz 113v; řřw. Franciszek] Vczyniony Miniřtrem ziemie řwiętey/ to ieff Hieruzálem/ [...] á ztámtąd przyzwány/ á nád kłářtory Włofkiemi przełožony SkarŻyw 462.*

przyzwan(y) dokąd (5): *ModrzBaz 113v; Gdy řřw. Epifaniusz] fię iuřz bárzo z řtárzał: przyzwan ieff od Cefarżowey Eudoxyey/ y Theophilá Alexándryiřkiego Pátryárchy/ do Cárogradu SkarŻyw 455, 212, 490; Potym Miřtrř řam Ludwik z Comendatory był do Toruniá przyzwány StryjKron 647.*

Ze zdaniem celowym (2): *BielKron 155; Do tego S. Auzderbertá od řtárřzych řwoich przyzwána ieff/ áby on nowy kłářtor [...] řfundowála. SkarŻyw 193.*

Wyrażenie: »zasię przyzwan« = wezwany do powrotu (1): Gdy przyiechał [Ariusz]/ zwyciężon ieff y wygnan precź/ ale po řmierci Konřtántego záfię przyzwan od Konřtáncyulá/ áby fie gadał przed nim z Alexándrem biřkupem. *BielKron 155.*

a. Przez Boga (3) :

przyzwany skąd (2): Co w piśmie swoim Moysesz opowiedział/ [...] to sam o sobą swoią z otchłani świętych oyców przyzwany/ zeznawa *SkarKaz* 117b, 119a.

Przen: Wezwany do wiary (1) :

Wyrażenie: »do zbawienia [do kogo (= Boga)] przyzwany« (1): iż dawno [trzej królowie] do zbawienia v Prorokow y do Melfyalfá przyzwáni/ y iemu są za dziedzictwo iego obiecáni: aby mu służyli y zbawienie od niego bráli *SkarKaz* 517a.

b. Wezwany, aby wesprzeć zbrojnie (3) : Przeto roku 1298. Krol Litewski Witenus na prośbę od Ryżan przyzwany/ Karkuślá zamku dobył *StryjKron* 308.

przyzwan(y) przeciw komu (2): iż [Tatarzy] nie przymuszeni żadną wojną/ ale dobrowolnie [...] od Witołdá przeciw Krzyżakom przyzwáni/ do Litwy przyśzli *StryjKron* 507. Cf *Wyrażenie*.

Wyrażenie: »przyzwan [przeciw komu] na pomoc« (1): ktory [car Sachmat] [...] skarzył się [...] na Pány Polskie y Litewskie/ iż od nich próżnymi obietnicami był przyzwan przeciw Cárzewi Prekopskiemu na pomoc *StryjKron* 692.

2. Pozwany do sądu (4) :

przyzwany ku czemu (1): ale inni prawuicy się/ na wtórym miejscu napisáni/ niech będą miánowani/ y ku słuhaniu przyzwáni [ad audientiam evocentur *JanStat* 490]. *SarnStat* 784.

Wyrażenia: »przyzwany przed sąd [czyj]« (1): Appellatus, Strona która bywa ruzzona/ albo przizwana przed sąd yńskiego sędziego. *Mącz* 13a.

»przyzwany do sędziego [o co]« (1): OSyádły kupiec gdyby od sąfyádá swego na drodze był hámowany/ a przyzwány do obcego Sędziego o dług/ a on pozwány wybił by sye słuźnymi przyczynami do prawa swego: thedy [...] *GroicPorz* m3.

a. O Sądzie Ostatecznym (1) :

Wyrażenie: »[do czego (= w jakim celu)] przyzwany na sąd« (1): Gdyż niewierni już osądzeni są/ mowi Pan/ nie do wypytania ani do sądzienia/ ale tylo do słuhania wyroku przyzwáni na ten sąd będą. *SkarKaz* 4b.

3. Powołany, wezwany do jakiegoś zadania (2) :

przyzwan ku czemu (1): Admisceri ad aliquod consilium. Być przizwan ku nieyákicy rádźie. *Mącz* 224a.

a. Przez Boga [do czego] (1) :

Szereg: »przyzwan a przypuszczon« (1): Do ktorego powołania [= posłannictwa apostolskiego] już też był ten Apoštoł s. [tj. św. Łukasz] iáko chmy słyźzeli/ przyzwan a przypuszczon z wezwania Duchá s. *RejPos* 287v.

**** Bez wystarczającego kontekstu (1) :** Advocatus, przyzwany *BartBydg* 5.

II. W funkcji przymiotnika (1) :

Zestawienie: praw. »przyzwany rok« = dodatkowy termin rozprawy, zwłaszcza wyznaczony w celu wykonania wyroku przez stronę, która proces przegrała (1): terminus concitatus, przyzwany rok *BartBydg* 157.

Synonim: II. zest.: »rok przypowieszczony«.

Cf **NIEPRYZWAN, PRYZWAĆ**

LWil